Úvod

Nevím proč, ale nikdy mě moc nebavilo číst dlouhosáhlá díla světových autorů, povinnou četbu ani smyšlené příběhy, které se odehrávají v cizích světech. Detektivky mě nechávaly chladnou, stejně jako jakékoli grantové návody a zadávací dokumentace o tom, jak získat pár milionů na podporu nějakého projektu.

Můj mozeček se u toho prostě nudil.

Naopak jsem se nikdy nenudila u knih, jejichž autoři psali ze života. U lidí, kteří se nebáli sdílet své pády, prozření a malá vítězství. U knih, které dokázaly ovlivnit můj život — profesně, vztahově i lidsky. Takových, které mě naučily chápat tělo, mysl, duši i to, jak zůstat věrná sama sobě.

Byly však i časy, kdy jsem podlehla honbě za tituly a posedlosti studiem. Četla jsem učebnice ekonomiky, práva a statistiky jen proto, abych splnila to, co se „musí“. Vysedávala jsem u televize s partnerem a nechala se masírovat proudem zpráv, abych náhodou nezaostávala za tím, co je zrovna *in* a aktuální.

Dnes už vím, že to nebyla ztráta času. Byla to volba. A každá volba nás nakonec dovede přesně tam, kam máme dojít. Jen si občas říkám — kam až bych dnes došla, kdybych tehdy místo učebnic o statistice četla knihy, které otevírají srdce, mění návyky a učí člověka vidět svůj život jinýma očima.

Teď, s každou další stránkou, kterou přečtu, přicházím na to nejdůležitější poznání: poznávám sama sebe. A konečně začínám chápat, proč se mi v životě děly všechny ty věci, které se měly stát.

A právě proto vám teď chci vyprávět svůj příběh. Píšu vám ho odsud, z České republiky — jako žena, jako matka již náctileté dcery, která se rozhodla podívat zpět.

Vyprávím vám o tom, jak jsem ve svých pětadvaceti letech odjela do Ameriky a strávila tam třináct let. O tom, jak mě tato zkušenost změnila, otevřela mi mysl i srdce a přivedla mě k tomu, že vám teď mohu psát tyto příběhy. Jsou to příběhy skutečné, o lásce, pádech, lidech, o hledání sebe sama i o tom, jak se z chaosu rodí klid.

Příběhy se prolínají s mým osobním rozvojem, s lidmi, kteří mě inspirovali, s knihami, které mi otevřely oči, a s poznáním, že všechno, co se nám v životě děje, má svůj důvod.

Příběhy jsou i o mé cestě, na které jsem se ztratila, abych se znovu našla. Přidám i malé rady, myšlenky a tipy, které možná pomohou i vám — žít vědoměji, radostněji a naplno. Protože jestli jsem se něco naučila, pak to, že život se nedá naplánovat. Ale dá se pochopit.

A když ho pochopíte, může být nádherný.

Pan Jesse Pulgaron – Pan JP

Fascinuje mě reakce mojí dcerky, když jí říkám: „Až vyrosteš, můžeš být čímkoli a mít nebo dělat cokoli, co si usmyslíš.“ Ona na mě vyvalí oči, jako kdybych jí právě oznámila, že kočky umí mluvit, a nevěřícně pronese: „Fakt, mami?“

A víte co? Úplně stejně jsem koukala já, když jsem tuhle větu slyšela poprvé – až ve svých pětadvaceti letech v USA od svého tehdejšího kubánského manžela Jesseho Pulgarona – říkejme mu pan JP. Možná teď zíráte i vy, že jsem povzbudivou větu typu „Můžeš být, čím chceš“ slyšela tak pozdě. Ale ano, byla jiná doba. Moji rodiče měli mnohem méně všeho – méně možností, méně svobody a za to spoustu kulturních i společenských omezení.

Připomíná mi to jeden zvláštní experiment na myších. Vědci zavřeli myšku do krabice s víkem. První den chudinka bušila do víka jako zběsilá. Druhý den bušila také, ale už s menším nasazením – asi jí došly nervy. Třetí den to zkusila jen občas a čtvrtý den už rezignovala úplně. A pak přišlo překvapení: víko otevřeli. A myška? Ani ji nenapadlo utéct. Prostě si zvykla.

Tenhle podivný experiment krásně ukazuje, že i lidé se naučí žít „pod víkem“. Omlouvají svůj život tím, že neměli jiné možnosti, peníze nebo příležitosti. Že boj o přežití je přece normální – vždyť to tak mají všichni, ne? Jenže v hloubi duše každý touží po něčem jiném: žít svobodně, milovat svou práci, rodinu, město a lidi, se kterými tráví čas.

Tak co se tedy stalo? Proč tolik lidí zůstává „v krabici“, i když je víko už dávno otevřené?

Když mě pan JP neustále chválil a naznačoval mi, že i já v tomto věku mohu být, kým chci a dělat, co chci, vždy jsem se tomu jen smála. Ale nebyla to jen jeho slova, co mě zaujalo – byla to jeho nezdolná víra, entuziasmus a vášeň pro život.

Fakt, že jeho kubánská máma (mamíta) se jmenovala také Marcela, stejně jako já, a že on sám se jmenuje Jesús – Ježíš v češtině, mě nepřekvapil. Překvapoval mě jeho zápal pro věc, jeho odhodlání a jeho neustálý růst, jak profesní, tak osobní. Jejich příběh mě fascinoval: rodiče, kteří emigrovali z totalitního režimu, měli něco přes čtyřicet let, a přesto se rozhodli začít znovu.

Tatínek malého Kubánce se nikdy nespokojil s průměrností, nikdy pasivně nepřijal to, co mu život nabízel. Jeho čin – odstěhovat celou rodinu z Havany do zahraničí – nakonec potvrzuje, že začít znovu lze v jakémkoli věku. Oba rodiče mého bývalého manžela JP zemřeli na konec v USA kolem osmdesátky – ve věku, jímž přežili všechny moje babičky, dědečky i maminku. Přemýšlím o tom často a v hlavě se mi honí otázky o životě mé vlastní rodiny.

Na cestě sebepoznání a osobního růstu jsem si uvědomila, jak nespravedlivý a zároveň záhadný život dokáže být. Moje maminka už přes dvacet let není mezi námi, a přitom můj otec, člověk, který kouří jednu cigaretu za druhou, stále oplývá energií. Nemůže to být jen povahou. Oba vyrůstali ve stejných podmínkách, v podobně situovaných rodinách, a oba zažili obrovskou tragédii – ztrátu čtrnáctiletého syna, mého brášky Jiříka.

I když se nikdy nezajímali o osobní rozvoj a nebyla jim poskytnuta žádná odborná pomoc k tomu, jak se vyrovnat s náhlými životními ránami, museli to zvládnout sami. Únik k moudrým knihám, odjezd do ciziny nebo možnost najít si psychologa online tehdy nebyly dostupné. V té době se odpočívalo především u televize. Nikdo nechápal, že televize je jen zdrojem přenosu informací, nikoli komunikace s vámi. To se změnilo až s pozdějším příchodem sociálních sítí.

Po své dvacítce jsem začala vnímat, jak odlišně reagovali na životní překážky. Otec se po dlouholetém nešťastném vztahu odhodlal odejít s jedním kufrem a zanechal mamince – a vlastně i mně – celý dům bez nároku. Nepřijal pasivitu ani rezignaci. Jeho filozofií se stalo tvořit nový život a nové zázemí.

Za dalších patnáct let postavil vlastníma rukama dva nové domy – jeden pro sebe, druhý pro mě, prý jako letní sídlo, kam se budu jednou vracet, i když jsem byla tisíce kilometrů daleko v Americe. Mezitím mě otec pětkrát navštívil v USA a ukázal, že odvaha a rozhodnutí překonat staré vzorce mohou znovu proměnit život. I přes ztráty, bolesti a roky nejistoty je možné začít znovu, stavět něco hodnotného a věřit, že budoucnost je otevřená. Jeho příběh mi připomněl, že životní sílu nelze měřit věkem, ztrátami ani okolnostmi – je to odhodlání, nezdolná vůle a schopnost proměnit bolest v novou cestu.

Kéž bychom všichni dokázali odhodit starý, ošoupaný batoh strachu, společenských norem, obav a stresu – vše, co jsme si nashromáždili v dětství a dospívání. Neurověda nám ukazuje, že 95 % našich myšlenek a reakcí pochází z podvědomí, které

automaticky vysílá signály, podle nichž jednáme, cítíme a reagujeme, aniž bychom si to uvědomovali.

A víte co? Dobrá zpráva je, že zbylých 5 % je naše vědomá síla. Právě s ní lze pracovat. O neurovědě a síle našeho vědomí ráda mluví lektorka a koučka Janka Chudlíková ve své praxi – na témata, jako je odolávání stresu, vyhoření, cesta od mindráků k sebevědomí či sebelásce. Když se zaposloucháte a zúčastníte se jejího tréninku nebo snídaně s Jankou, zjistíte, že staré, vyšlapané cesty, zlozvyky a zvyklosti lze postupně nahradit novými návyky, aktivitami a možnostmi.

Moje maminka po rozvodu s někým novým už odvážnější život neokusila a do USA za mnou nikdy nepřicestovala. Zůstala spokojená ve své komfortní zóně – doma, sama s pejskem a několika přáteli. Do invalidního důchodu odešla v devětačtyřiceti letech. Představa, že bych já měla v tomto věku upadnout do důchodové rutiny, mě děsí.

A právě proto píšu tuto knihu. Aby ukázala, že život se dá vést i trochu jinak. Že i přes ztráty, strach a přetrvávající návyky si lze zvolit vlastní, pestřejší cestu. Každý den je šancí začít znovu – tvořit život podle sebe, s odvahou, se zápalem a s vědomím, že změna je vždy možná. Někdy začíná i malými kroky.

Nejenže se s vámi chci podělit o svůj vlastní příběh, ale ukážu vám, jak už deset malých změn dokázalo proměnit mé dny z průměrných na zázračné. Pochopíte, proč se lidé na japonském ostrově Okinawa, kde koncept důchodu téměř neexistuje, často dožívají více než sta let. Dozvíte se i o mých přátelích,

kteří dosáhli finančního úspěchu a přesto oplývají vitalitou, radostí a štěstím. V této knize najdete přesné postupy, jak proměnit nejen ranní rituály v nádherné zážitky, ale i každý den přetvořit v jeden veselý zázrak. **Špatný den = příležitost**

Vzpomínám na rozhovor se světovým spisovatelem a motivačním řečníkem Robinem Sharmou, kdy se ho zakladatel podcastu zeptal, co dělá, když má špatný den. Robin se na něj podíval a jednoduše odpověděl: „Já už nikdy nemám špatný den. Každá nepříjemná věc je příležitost k něčemu novému."

Zpočátku mě to zmátlo. Vždyť když někomu umře pes nebo sám onemocní, to je přece špatný den, ne? Ale inspirovalo mě to a rozhodla jsem se tuto strategii implementovat do svého života. Začala jsem vnímat každou nepříjemnou situaci jako příležitost. Když mě něco zamrzelo nebo se mi stalo něco nepříjemného, naučila jsem se okamžitě změnit směr: „Co mi tato situace říká? Kde je v ní příležitost k růstu?" Zaměřila jsem se i na každodenní drobnosti – nepříjemné fronty, čekání, stěžující si lidi – a hledala způsoby, jak se jim vyhnout nebo v nich najít příležitost k růstu. Chodila jsem jindy než ostatní, o pět minut dříve nebo třeba o půl sedmé ráno. Nejenže jsem začala proměňovat nepříjemnosti v příležitosti, ale postupně jsem si všimla, že negativní situace v mém životě mizí a nahrazují je nové, pozitivní zkušenosti.

Můj velký životní příběh začal 7. ledna 2000, na mé narozeniny, kdy jsem se v USA provdala za Jesseho (Jesúse Ramona Pulgarona), pana JP. Naše komická skupinová svatba za 25 USD na soudě v Atlantě a život s ním mi jasně ukazovaly, že i malé změny mohou mít obrovský dopad, pokud je člověk ochotný vnímat svět kolem sebe jako neustálou proměnu.

Kapitola 1.

Rok 2000 – Mé začátky v USA a co bys nečekal

Tento rok byl pro mě mimořádně významný. Nejenže jsem se vdala za svého bývalého kubánského manžela, pana JP., ale také jsem završila dva roky práce v americkém kopírovacím centru Kinkos v Atlantě, kde jsem se naučila široké spektrum technických dovedností, triků a znalostí práce na PC s různými platformami.

Do této práce jsem se dostala úplnou náhodou — poslala jsem životopis do firmy, kam jsem ráda chodila a poté šla na pohovor. Tehdejší šéf mě přivítal s úsměvem a místo klasických otázek mi nabídl zmrzlinu. Seděli jsme naproti sobě, on se smál a říkal, že mu připomínám jednoho českého kamaráda. „Zmrzlina," zopakoval, jako by to bylo kouzelné slovo, které si pamatoval celé roky.

Tehdy mi to přišlo legrační, ale dnes už vím, že lidé se často rozhodují podle emocí. A tenkrát rozhodla právě ta — česká známost. Nakonec mě přijal a rovnou mě umístil do oddělení počítačů, ke styku se zákazníky. A právě tam jsem zažila něco, co mě opravdu překvapilo.

Jednou přišla mladá, asi dvacetiletá černoška, a chtěla si nechat napsat životopis. Podala mi papír a řekla: „I don't know how to write". Neuměla psát. Byl to pro mě šok. Do té doby jsem si vůbec neuvědomovala, že ve 20. století může někdo neumět psát. Tehdy jsem si poprvé opravdu uvědomila, jak obrovské štěstí máme u nás v Česku — že vzdělání je zdarma a dostupné pro každého. Je to vlastně malý zázrak, který často bereme jako samozřejmost.

Tyto PC zkušenosti se staly základem mého profesního rozvoje na dalších dvacet let. Považuji tuto znalost počítačů a programů za jeden z nejcennějších darů, který člověk může v administrativě získat – umožnila mi studovat v USA, podnikat, organizovat různé akce a úspěšně realizovat marketingové strategie, jak v zaměstnání, tak ve vlastním podnikání a budování osobní značky.

V roce 2000 mě také navštívil otec, tehdy se svou přítelkyní Mankou, abychom společně oslavili jeho padesáté narozeniny. Připravili jsme pro něj překvapení: tajně jsme s manželem JP objednali limuzínu a nechali se odvézt až k mrakodrapu Westin, vyjeli do 73. patra, kde jsme večeřeli s výhledem na celou Atlantu. Byla to velkolepá oslava sice jen ve čtyřech, ale plná smíchu, radosti a společných vzpomínek – okamžik, který si s tatínkem budeme navždy pamatovat. Vkládám do knihy kousek dopisu, který mi taťka poslal do Atlanty v roce 1999

a pak už mi nikdy žádný nenapsal. Asi nebylo třeba, ale chci to zmínit, protože v numerologii 3 x 999 znamená uzavírání určitě životní etapy. Přesně to vystihuje můj osud, kdy jsem se následující rok v roce 2000 vdala za pana JP, o kterém se vyprávím v první kapitole.

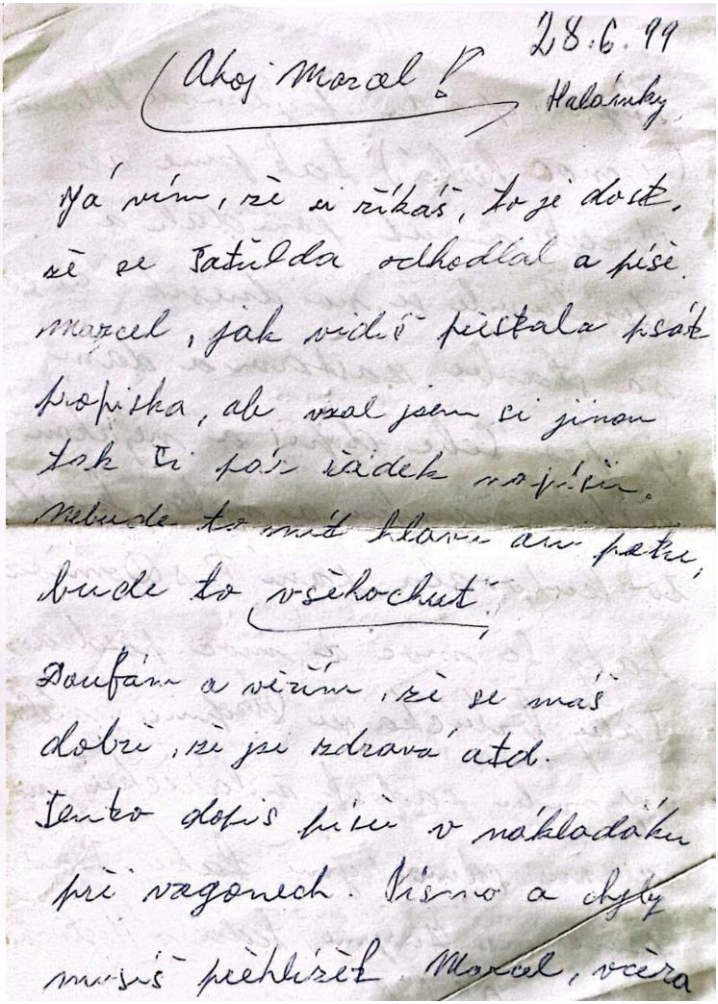

28.6.99

Ahoj Marcel!

Halámky

Já vím, že si říkáš, to je dost, že se Tatulda odhodlal a píše. Marcel, jak vidíš přestala psát propiska, ale vzal jsem si jinou tak ti pár řádek napíšu. Nebude to mít hlavu ani patu, bude to všehochuť.

Doufám a věřím, že se máš dobře, že jsi zdravá atd.

Tento dopis píšu v nákladáku při vagonech. Písmo a chyby musíš přehlížet. Marcel, včera

Moudro kapitoly: *„Rozhodnutí člověka není výsledkem myšlenky, ale vzpomínky – na to, co v něm kdysi něco probudilo.“*

Kapitola 2.

Mamíta, tchýně Marcelíta z Havany

Pan JP miloval překvapení. Jednoho dne mě šokoval zprávou, že dostal neuvěřitelnou pracovní nabídku – takovou, která se neodmítá. Třicetiprocentní nárůst platu, lepší pozice, nové výzvy. Jediný háček? Znamenalo to odstěhovat se někam do středu Ameriky, do oblasti Midwestu, kde většina Američanů ani netuší, kde přesně leží. Někam poblíž Chicaga, daleko od kubánsko-americké komunity, do kraje, který jsme vůbec neznali – a už vůbec jsme netušili, jak silná česko-slovenská krajanská komunita tam existuje. Osobně mě tato příležitost lákala. Po třech letech života v Atlantě jsem cítila, že potřebuji změnu. Pocit, že mi v Atlantě chybí komunitní propojení, sílil.

Mamíta Marcelíta však tuto změnu nesla velmi těžce. A právě v den, kdy jsme po krásném společném večeru Díkůvzdání doma sdíleli radost a plány, náhle odešla z tohoto světa. Srdce jí přestalo bít – bylo jí osmdesát let – a zemřela rychle a tiše v našich náručích. Její odchod zanechal v našich životech hlubokou prázdnotu, ale zároveň i silnou vzpomínku na lásku, péči a společné chvíle, které jsme spolu prožili. Nikdy nezapomenu na její otázku: „¿Cuándo tendrás un bebé, bambíno Marcelíta?“ ani na to, jak jsme ji po Las Vegas v **45°** vedrech vozili na vozíčku, aby všechno viděla a prožila s námi. Bez váhání jsme po pohřbu vzali s sebou urny mamíty i papíty a odjeli do amerického Midwestu. Byli pořád s námi.

Moudro kapitoly: „Když si lidé rozumí duší, nepotřebují překlad. Láska má vlastní jazyk, který slyší každý.“

Kapitola 3.

Česká komunita v Iowě

Na cestě z Chicaga do Des Moines jsme náhodou objevili město s největší českou komunitou v USA, kde stojí Československé národní muzeum – nádherná instituce věnovaná české a slovenské kultuře a tradicím. Ve městě Cedar Rapids se pořádají akce jako Czech Houby Days, koncerty, výstavy či soutěže v pečení koláčů – chybí snad už jen masopust.

Pět tisíc kilometrů od domova jsem si začala naplno uvědomovat, jak výjimečné je naše české kulturní dědictví. S tehdejší ředitelkou muzea Gail Naughton jsme si brzy padly do oka a během chvíle se z nás staly přítelkyně. Podporovaly jsme se v každé kulturní iniciativě, která nám přistála na stole, a jednoho dne se ve mně zrodil nápad, který obrátil náš život novým směrem – otevřít galerii, která by spojila český talent s americkou duší. A tak vznikla Bohemian Art and Glass Gallery ve Valley Junction ve West Des Moines.

Galerie měla úspěch téměř okamžitě. Krásná atmosféra, unikátní kolekce českého skla, výstavy, vernisáže – a hlavně nadšení lidí, kteří objevovali krásu mé rodné země. Psali o nás v místních novinách v Des Moines Register tak často, že jsem občas přemýšlela, jestli tam nemám vlastní rubriku.

Díky naší galerii americký svět objevil i autorku ilustrací této knihy Danielu Roule Plockovou. Vesmír už tenkrát chtěl, aby ona zůstala v ČR a já odjela. Žádala o vízum i Danča a jí ho nedali. A tak jsem 18. září 1998 přistála v Americe bez ní a cítila, že to asi tak mělo být. Říká se, že někdy nedostaneš to, co chceš,

ale to co v životě opravdu potřebuješ. Ona potřebovala asi zůstat v domovině, aby čerpala inspiraci od českých autorů, z evropských krás, přírody, historie a kultury a já potřebovala odjet za oceán. Danča jako malířka vybudovala své autorské jméno DanyArt skrze své překrásné ilustrativní obrázky, výstavy a sociální sítě, kde ji i vy můžete pod tímto názvem objevit a sledovat její úžasnou tvorbu a cestu. Naše přátelství nikdy nerozdělil oceán a já věřím, že Vás její obrázky v této knížce pobaví a citáty pohladí na duši.

Zatímco já v roce 2002 vystavovala její obrázky v americkém Mid Westu ve své malé galerii Bohemian Art & Glass, ona makala na své tvorbě a výstavách v České republice. Jednoho dne mou galerii navštívil Rick Siegel, autor bestselleru *Laugh and Get Rich* (*Směj se a zbohatni*). Byl pozván místní podnikatelskou komunitou, aby nám promluvil do duše o tom, jak prosperovat a zároveň zůstat sami sebou. Jeho slova mi doslova převrátila myšlení a změnila pohled na podnikání.

Jeho filozofie – „zbohatni humorem“ – mi připomněla, že úspěch není o vážnosti, ale o radosti. O tom, že když do své práce vnášíte nadšení, lehkost a smích, svět se otevře novým možnostem. Od té doby mám jeho knihu stále po ruce. Kdykoliv mě někdo zkouší stáhnout zpět do průměru, kdykoliv slyším větu: *„To bys neměla dělat, zůstaň při zemi,“* – otevřu ji. A pokaždé si vzpomenu na Ricka, na ten den v mé galerii, a na tu neviditelnou jiskru, kterou ve mně zapálil. Protože od chvíle, kdy jsem jeho rady uváděla do praxe, se mi většinou dařilo.

Moudro kapitoly: *„Směj se, zbohatni a nezapomeň občas podpořit umělce. On ti to vrátí obrazem, který se nedá koupit – jen cítit.“*

Kapitola 4.

Z Iowy na Floridu – a za hurikány

Po dvou letech podnikání, které vonělo českou tradicí a hrdostí, a po pracovním vzestupu pana JP na pozici viceprezidenta, přišel jednoho dne domů s další novinkou, která nám doslova převrátila život.

„Dali mi nabídku, která se neodmítá," řekl s úsměvem. Nová pozice Vice Presidenta s dvojnásobným platem – přes sto tisíc dolarů ročně. Znamenalo to jediné: opustit Iowu, mou milovanou galerii, přátele i umělce. V té době v nás ještě vítězila mentalita „víc je líp", a tak jsme se rozhodli. Zabalili jsme život do několika krabic a vydali se vstříc novému dobrodružství – na Floridu, do země slunce a palem.

Jenže to, co mělo být rájem, se brzy proměnilo ve zkoušku odvahy. Během prvních týdnů nás zasáhly tři hurikány po sobě – Charley, Frances a Ivan. Dva měsíce bez denního světla, čtrnáct dní bez elektřiny a klimatizace. Domy s okny zakrytými plechovými deskami, stálé šero, ticho přerušované jen svištěním větru a praskáním větví. Bydleli jsme mezi krabicemi a tmou. Hrůza!!!

Byla to zkušenost, která mi lezla doslova na mozek. Cítila jsem, jak mi ubývá energie, inspirace i chuť tvořit. A tehdy jsem věděla, že potřebuju pauzu. Rozhodla jsem se odletět zpět domů do ČR - za mamkou, za českými přáteli, za klidem.

Chtěla jsem také zjistit, jestli by se i v České republice mohl uskutečnit náš sen – „Czech Art Festival“ veletrh umění, podobný těm, které jsme obdivovali v Americe.

A tak se stalo. Se dvěma úžasnými ženami – Hankou Říhovou a Martinou Pospíšilovou – jsme vytvořily trio, které začalo objíždět republiku, hledat talentované umělce, oslovovat tvůrce, vizionáře i snílky. Pomalu, ale jistě jsme začaly stavět základy festivalu, který měl ukázat, že i české umění má světovou duši. Dodnes nechápu, že mi a mému bláznivému nápadu tyto ženy věřily. Holky, díky za více než 20 let přátelství.

Bylo to právě ve státě Iowa, kde ve mně vzrostla touha pomáhat umělcům a organizovat výstavy a vernisáže. Byly to jen dva roky v Iowě, ale zůstaly ve mně jako dvacet let. Přátelství, která tam vznikla, trvají dodnes. Zvlášť to s lidmi jako jsou Cecilka Rokusek a Bob Petřík z Československého národního muzea – ti byli a stále jsou důkazem toho, že národ neztrácí duši ani na druhém konci světa.

***Moudro kapitoly**: „Florida je jako vztah – všechno krásné, dokud se nezvedne vítr.“*

Kapitola 5.

2005 – Rok, který se nezapomíná

Některé roky v životě si neseme navždy. Jsou to ty, kdy se někdo narodí… nebo odejde. Pro mě byl takovým letopočtem rok 2005. Rok, kdy se zrodil Czech Art Festival, ale také období, kdy jsem ztratila maminku.

Po měsících intenzivní práce, částečně koordinované na dálku mezi Českou republikou a USA, se zrodil první veletrh umění v České republice – Czech Art Festival. Založili jsme ho v Českých Budějovicích, v kulturním domě Metropol, a už o rok později jsme ho přesunuli na tamnější výstaviště.

Byl to koncept, který tady ještě nikdo nezkusil – festival pro samotné tvůrce, ne pro galeristy nebo překupníky. Umělci zde prezentovali svá díla osobně, setkávali se se svými kupci, sdíleli své příběhy a navzájem se inspirovali. Ta energie byla nakažlivá. Na první ročník se přihlásilo 95 vystavujících umělců, tvůrců z celé republiky – číslo, kterému jsme sotva věřili.

Jenže pod povrchem té euforie se odehrával jiný příběh. Zatímco já připravovala festival, moje maminka prohrávala svůj boj s rakovinou. Když už nemohla chodit a celé dny trávila v bolestech, obě jsme věděly, že se blíží konec.

Každý den k nám domů přicházel anděl v bílém – paní doktorka MUDr. Nataša Navarová, žena s neuvěřitelnou laskavostí a klidem. V jejím příchodu bylo vždy něco magického – s ní přicházela naděje, světlo i úleva. Obdivovala jsem ji. Její práce nebyla jen povoláním, ale posláním. Měla dar přinášet mír

tam, kde zůstával jen strach. Pomohla mi maminku umístit do nemocnice v Českých Budějovicích, kde dostávala důstojnou péči.

Zahájení festivalu se blížilo a my očekávali přílet mého hlavního sponzora a manžela Jesseho (pan JP). Obden jsem za maminkou jezdila na návštěvy. V úterý se mě maminka ptala: „Kdy už přiletí ten tvůj Jessínek manžílek?“ „Zítra, mamko,“ odpověděla jsem s úsměvem.

Hned po příletu jsme ji s panem JP navštívili. Byla šťastná. Smáli jsme se, povídali si a skoro jsme zapomněli, že se kolem nás děje něco tak vážného. Byla pod morfiem, ale působila klidně. V sobotu měl vypuknout první ročník Czech Art Festivalu.

Druhý den jsem za ní jela sama – pan JP zůstal doma, musel dospat dlouhou cestu a vyřídit pracovní záležitosti v USA. Když jsem ji spatřila, věděla jsem, že se něco změnilo. Její oči měly ten zvláštní, skleněný pohled, který jsem znala z doby, kdy odcházela moje babička, také na rakovinu. Cítila jsem, že přicházejí poslední dny.

Další den ráno, když jsem seděla v autě na cestě do nemocnice, přišla SMS: „Vaše maminka v noci zemřela v klidu a bez bolesti. Dostavte se pro její osobní věci.“ Zírala jsem na ten text a hlavou mi proběhlo: *Bože, ještě že to neposlali e-mailem.* Přesto to bylo absurdní – zpráva o smrti maminky přes obrazovku telefonu. Ale věděla jsem, že paní doktorka to z nemocnice psala s láskou, a tak jsem jí to odpustila. Měla jsem po cestě čtyřicet pět minut na přemýšlení o tom, co teď. Po měsících napětí a strachu přišla úleva – pro maminku i pro mě. Pomalu jsem začala cítit, že pro ni to bylo vysvobození.